

Motor- / accukettingzaag (Veiligheid)

Inhoudsopgave

- Wat is de gewenste situatie?
- Maatregelen
- Checklist
- Toelichting op de maatregelen

Goedgekeurd door Sociale Partners

Getoetst door Nederlandse Arbeidsinspectie

Werken met een kettingzaag brengt veiligheidsrisico's met zich mee. De ketting draait snel en het hout kan zich onvoorspelbaar gedragen. Denk aan plotseling vallende takken of bomen, splijtende stammen, opverende takken en wegdraaiende bomen.

Voor lichamelijke belasting en de motor- / accukettingzaag, ga naar [Motor- / accukettingzaag \(lichamelijke belasting\)](#).

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ Het werken met een motor- / accukettingzaag leidt niet tot ongelukken.

Maatregelen

- ➔ Werk met een veilige CE-gemarkeerde machine, inclusief documentatie en gebruikshandleiding.
- ➔ Zorg dat medewerkers een aantoonbare opleiding hebben gehad als het werk dit vereist of dat zij deskundig en ervaren zijn voor het uit te voeren werk.
- ➔ Werk niet alleen.

→ Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen die passen bij het werk en de omgeving.

Checklist

- Doe alleen de werkzaamheden waarvoor u bent opgeleid en geïnstrueerd. Zie "Inhoud van de opleiding" (onderaan de pagina)
- Houd de werkplek ruim en vrij van obstakels.
- Gebruik de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Gebruik hulpmiddelen die de veiligheid verhogen: velhevels, wiggen, lieren, een hoogwerker.
- Gebruik een tophandlezaag alleen in de boom en alleen als dat noodzakelijk is.
- Werk niet met een tophandlezaag op de grond.
- Zorg voor afwisseling en neem tijdig pauzes.
- Leen uw motor- / accukettingzaag niet uit aan derden, ook niet als ze op uw bedrijf hout komen opruimen.

Toelichting op de maatregelen

Organisatie en voorbereiding

- Beoordeel vooraf de inzet van voldoende en juiste hulpmiddelen die de veiligheid verhogen.
- Maak vooraf een inschatting: staat het hout onder spanning? Of is het verrot? Is er sprake van extreme scheefstand? Hoe groot is de kans op aanwezigheid van (resten van) nesten van de eikenprocessierups?
- Werk bij stormhout bij voorkeur met machines voorzien van hydraulische bomenknipper of velkop.

- Zorg dat de capaciteit van de motor- / accukettingzaag passend is. Het vellen van zware bomen vraagt om een andere zaag dan licht snoeiwerk. Bij licht snoeiwerk is een zware zaag fysiek belastend en gevaarlijker.
- Zorg dat een tophandlezaag of snoeizaag alleen door speciaal daarvoor opgeleide medewerkers gebruikt wordt.
- Neem maatregelen om te voorkomen dat collega's, omstanders of verkeersdeelnemers getroffen worden door vallend of wegspringend hout.
- Houd ook rekening met andere objecten, zoals bebouwing en bovengrondse leidingen.

Gereedschap, machines en apparaten

- Zorg voor veilig gereedschap. Kenmerken van veilig gereedschap zijn:
  - CE-gemarkeerd
  - goed onderhouden en gekeurd en afgesteld
  - voldoende capaciteit
  - weinig storingen
  - correct geslepen kettingen
  - scherpe kettingen
- Laat het periodiek onderhoud uitvoeren door gekwalificeerde mensen.
- Zorg voor gereedschap dat geschikt is voor het werk. Gebruik voor licht werk een lichte machine.
- Professionele accukettingzagen worden steeds vaker gebruikt.

- Zorg dat een tophandlezaag of snoeizaag alleen in de boom gebruikt wordt.

Opleiding en instructie

- Zorg voor opgeleide medewerkers die kennis hebben van het werken met een motor- / accukettingzaag.
- Zorg dat medewerkers die bomen vellen daarvoor de noodzakelijke opleiding hebben. Kijk eens naar de inhoud van de opleiding (**helemaal onderaan het document**)
- Zorg dat medewerkers die een tophandlezaag gebruiken, daarin specifiek getraind zijn.
- Bespreek ongevallen en bijna-ongevallen die in het bedrijf of in de sector hebben plaatsgevonden.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Zorg voor beschermingsmiddelen waar goed mee gewerkt kan worden:
  - een veiligheidshelm met gehoorbescherming en gelaatsbescherming
  - zaagschoenen of zaaglaarzen die goed grip hebben op de ondergrond
  - werkhandschoenen die soepel zitten
  - een zaagbroek of zaagoverall
  - signaalkleding bij werken in de openbare ruimte
  - kleding met armbescherming bij werk met een tophandlezaag (raadpleeg eventueel de gebruikshandleiding van de tophandlezaag)
  - zaagjas als twee personen in een werkbak werken.
- Voor PBM bij werken met de stokzaag (motor of accu) raadpleeg [PBM overzicht](#).
- Zitten persoonlijke beschermingsmiddelen niet comfortabel, zijn ze verouderd of defect? Bespreek dit met uw leidinggevende.
- Reinig persoonlijke beschermingsmiddelen tijdig.

Wat u verder moet weten

- Verminder blootstelling aan schokken en trillingen:
- Stel bij aanschaf van een nieuwe kettingzaag hoge eisen aan gebruiksgemak en trillingsdemping.
- Bespreek de trillingsnorm waaraan een nieuwe machine moet voldoen.

- Stem de dagelijkse gebruiksduur af op het trillingsniveau.
- Zorg voor periodiek onderhoud aan trillingsdempende rubbers van de machine.
- Werk met emissie-arme brandstoffen of met een accukettingzaag.

Meer informatie

- Lithium accu [10 Veiligheidstips](#)
- [Geluid in de groene sector](#)
- [Trillingen in de groene Sector](#)
- Bereken uw trillingsbelasting op de website van [Stihl](#) of [Husqvarna](#)
- [Knotten met kettingzaag](#)

Inhoud van de opleiding

Zorg ervoor dat de inhoud van de opleiding is afgestemd op de bomen die geveld moeten worden en op de omstandigheden van de werkplek. Om veilig de werkzaamheden uit te kunnen voeren zal er na de opleiding(en) in de praktijk veel en zorgvuldig moeten worden getraind. De voorkeur gaat er naar uit om in de beginperiode samen te werken met een ervaren zager die de fijne kneepjes van het vak beheerst en deze op de nieuwe zager kan overbrengen.

- **Eenvoudig te vellen bomen.** De diameter op borsthoogte is niet groter dan ongeveer 25 cm. De stand van de bomen is nagenoeg rechtopstaand. De bomen kunnen vrij in de gewenste valrichting vallen.
  - wet- en regelgeving betreffende arbeidsomstandigheden
  - risico-inventarisatie
  - wat te doen bij noodsituaties
  - veiligheidsvoorzieningen kettingzaag
  - machine- en kettingonderhoud
  - persoonlijke beschermingsmiddelen
  - veltechnieken en werkhouding
  - machine- en kettingonderhoud
  - persoonlijke beschermingsmiddelen in de praktijk
  - praktisch, ergonomisch, verantwoord en efficiënt omgaan met de motorkettingzaag.
  - korten van hout
  - eenvoudige velling en uitsnoeien
  - zelf oefenen bovengenoemde punten
  - toetsing
- **Moeilijk te vellen bomen.** Bomen met een diameter op borsthoogte groter dan ongeveer 25 cm. Of bomen die door hun stand niet zonder hulpmiddelen zoals een wig of een lier in de gewenste valrichting geveld kunnen worden. In deze opleiding worden **aanvullend** op de opleiding eenvoudig te vellen bomen de volgende onderdelen behandeld:
  - korte herhaling van de theorie in de opleiding eenvoudig te vellen bomen.
  - extra aandacht voor nieuwe veltechniek
  - inzet van hulpmiddelen zoals lier, velhevel, wiggen, enz.
  - veilig werken met kabels, kettingen en stroppen
  - vellen en uitsnoeien bomen dikker dan 1 x de bladlengte
  - vellen van bomen met gebruik van hulpmiddelen zoals wiggen en velhevel
  - vellen van bomen met gebruik van handlier, kabels, kettingen en stroppen
  - zelf oefenen bovengenoemde punten
  - toetsing
- **Zeer moeilijk te vellen bomen en hout onder spanning.** Bijvoorbeeld bomen met onvoldoende valruimte of omgewaaide

bomen of bomen waarbij de hangrichting zeer sterk naar de gewenste valrichting is gericht, of bij onvoldoende valruimte voor de bomen. In deze opleiding worden **aanvullend** op de opleiding moeilijk te vellen bomen behandeld:

- korte herhaling van de theorie in de opleiding moeilijk te vellen bomen
- extra aandacht voor nieuwe veltechniek
- extra technieken met inzet van hulpmiddelen zoals lier, velhevel, wiggen, enz.
- zaagtechnieken bij bomen onder extreme omstandigheden
- vellen en uitsnoeien van hout onder spanning
- gebruik van trek- en stuurlijnen
- zelf oefenen bovengenoemde punten
- toetsing